

svět katolickýma očima MONITOR

publicistický čtrnáctideník

ročník XXIII., číslo 20

25. 10. 2026 / neprodejné

Z OBSAHU Od morální váhy slova k pasti jednosměrného monologu

Václavova moudrost evangelia

Kardinál Dominik Duka: věrnost pravdě

06

08

10

Rozeta jižního transeptu v katedrále Notre Dame de Paris. Foto: Lawrence OP / flickr

Společenství svatých

V Apoštolském vyznání víry se modlíme: „Věřím v Ducha Svatého, svatou církev obecnou, společenství svatých, odpuštění hříchů, vzkříšení těla a život věčný.“ Toto starobylé vyznání nám připomíná, že církev sjednocuje a posvěcuje Duch Svatý a že vše, co církev vlastní, je společné těm, kdo do ní patří. Výraz společenství svatých má dva úzce propojené významy: společenství ve svatých věcech (*sancta*), především ve svátostech a Eucharistii, ale také v Božím slově, a společenství svatých osob (*sancti*). Výzva *Sancta sanctis* (Svaté svatým), zaznívající zejména ve východních církvích před přijímáním Eucharistie, nám připomíná, k jakému životu jsme povoláni.

Druhý vatikánský koncil ve věroučné konstituci *Lumen gentium* (čl. 49) rozli-

šuje tři stavy církve: věřící, kteří putují na zemi, ty, kteří se po smrti očišťují, a ty, kteří již dosáhli nebeské slávy a hledí na Boha tváří v tvář. Všichni však tvoříme jednu církev a jsme spojeni v lásce k Bohu i bližním. Jednota mezi živými a zemřelými se smrtí nepřerušuje, ale podle víry církve se posiluje vzájemným sdílením duchovních hodnot. Svatí v nebi, důvěrně spojeni s Kristem, upevňují celou církev ve svatosti a neustále se za nás přimlouvají u Otce. Jejich bratrská péče nám pomáhá v naší slabosti.

Toto společenství zahrnuje také naše zemřelé, na které církev od prvních dob křesťanství s úctou pamatuje a za něž obětuje své modlitby. *Druhá kniha Makabejská* připomíná: „Svatá a spasitelná je myšlenka modlit se za zemřelé, aby byli osvobozeni

od hříchu“ (2 Mak 12,46). Naše modlitba jim může pomáhat v jejich očišťování a zároveň nás ujišťuje, že ani smrt nemůže zničit pouto lásky, které nás spojuje v Kristu.

Toto poselství *Katechismu katolické církve* (čl. 946 a násl.) je zvlášť aktuální v době slavnosti Všech svatých a Památek všech věrných zemřelých. Připomíná nám, že církev přesahuje hranice pozemského života. Modleme se proto vytrvale a s láskou za naše zemřelé a s důvěrou očekávejme, že se i oni přimlouvají za nás. V Kristu totiž tvoříme jedno společenství svatých, spojené nadějí na vzkříšení a život věčný.

Mons. František Radkovský
emeritní biskup plzeňský a prezident
Diecézní charity Plzeň

V sekulární Francii: papež hájí místo víry ve veřejném životě

Při první oficiální státní návštěvě papeže ve Francii po osmnácti letech vstoupil papež Lev XIV. do jednoho z trvalých napětí francouzské společnosti: otázky místa náboženství v republice, jejíž moderní politická identita se zčásti utvářela právě oddělením od katolické církve.

Během pařížské části své apoštolské cesty ve dnech 25. až 28. září papež Lev zdůrazňoval, že hluboce zakořeněná francouzská tradice sekularismu neboli *laïcité* nemusí znamenat vyloučení náboženství z veřejného života. Náboženské instituce a stát podle něj naopak mohou spolupracovat na obraně lidské důstojnosti a obecného dobra.

„Autentická sekularita tedy nespočívá ve vyloučení náboženství z veřejného prostoru nebo ze vzdělávání, nýbrž ve snaze zajistit, aby stát a náboženské instituce vedly dialog a spojily své síly ve službě obecnému dobru,“ řekl 25. září v Elysejském paláci představitelům vlády, občanské společnosti a diplomatického sboru. Podobný výklad francouzské sekulární tradice nabídl při přivítání papeže v Elysejském paláci také francouzský prezident Emmanuel Macron. Francouzská *laïcité* podle něj „v žádném případě není popřením náboženství“ a zaručuje svobodu věřit i nevěřit, a to jak v soukromí, tak na veřejnosti. Papeži Lvovi řekl, že jeho poselství osloví „svědomí všech Francouzů“.

Rozpory francouzského katolicismu

Vztah mezi katolicismem a Francouzskou republikou však byl a je poznamenán jak těsnou blízkostí, tak konflikty. Historické sepětí katolicismu s monarchií a politickou mocí ve Francii přispělo k růstu protikatolických hnutí a ke snahám o odluku církve od státu. Francouzský zákon z roku 1905 formálně oddělil církev od státu a dnešní francouzská ústava definuje Francii jako sekulární republiku, která respektuje všechna přesvědčení. Katolicismus je však i nadále hluboce zakořeněn ve francouzských dějinách a kultuře, uvedl Florian Michel, historik a teolog z pařížské Sorbonny.

„Tuto katolickou dimenzi nelze pocho-
pit, aniž bychom zároveň vzali v úvahu
nepřátelství a rozpory, které tuto fran-
couzskou tradici neustále provázely,“ řekl
Michel.

Tyto rozpory jsou patrné dodnes. Francouzský stát hradí náklady na údržbu mnoha historických kostelů, včetně katedrály Notre-Dame, současně se však pravidelně vracejí spory o veřejné financování spojené s náboženskými akcemi a o přítomnost náboženských symbolů ve veřejném prostoru.

Hluboce katolická kulturní matrice

Ve Francii se opakovaně vracejí například debaty o vánočních betlémech či jiných náboženských symbolech na veřejných místech. Přesto nemůžeme popřít, že se ve Francii nacházíme v hluboce katolické kulturní matici, protože kostelní věže vidíme všude.

Michel poukázal na další příklad: navzdory přísné francouzské sekulární tradici nese francouzský prezident několik staletí starý čestný titul kanovníka bazyliky sv. Jana v Lateránu, katedrály římského biskupa. „A tady to máme znovu: francouzská *laïcité* a složitost dějin,“ řekl v rozhovoru.

Prudký nárůst počtu žadatelů o křest

Katolická církev ve Francii zároveň zaznamenává výrazný nárůst počtu lidí, kteří žádají o křest. V roce 2026 bylo ve Francii pokřtěno více než 13 200 dospělých, což představuje nárůst o 28 procent oproti předchozímu roku a více než trojnásobek počtu zaznamenaného před deseti lety, uvádí Francouzská biskupská konference. Čtyřicet dva procent z nich bylo ve věku od 18 do 25 let.

Při setkání s katechumeny a nově po-

křtěnými katolíky na Institut Catholique de Paris 26. září papež Lev připustil, že takový nárůst může vypadat paradoxně ve společnosti „poznamenané hluboce sekularizovanou kulturou“, ale zároveň podle něj vyvrací „poraženecký postoj“. Je třeba jej chránit jako sémě, „které se snaží růst i uprostřed trní“.

„Vaše zkušenost a vaše svědectví, drazí katechumeni a nově pokřtění, jsou hmatatelným znamením působení Boží milosti, která daleko přesahuje statistické a sociologické analýzy,“ řekl.

Horlivost se znovu rodí

Nadšení z papežova příjezdu bylo patrné na Stade de France, kde se na modlitební vigilií s papežem shromáždilo odhadem 80 000 mladých lidí. Program zahrnoval hudbu, představení inspirovaná životy francouzských světců i ohňostroji.

Podle mladého účastníka vigilie Guye Bassota je mezi mladšími generacemi katolická víra znovu objevována a „horlivost se znovu rodí“ jako reakce na polarizující a izolující dobu, poznamenanou nástupem politických extrémů a sociálních sítí. „Je to krásná odpověď pro všechny tyto mladé lidi, protože je to vlastně odpověď na celý systém, v němž jsme vykořenění a kde ztrácíme obrovské množství orientačních bodů,“ řekl CNS 25. září. „Je to něco, čeho se můžeme držet, skála, něco pevného pro mladé lidi, co nás může nést životem dál.“

Úloha sekularismu

Bassot uvedl, že zakořeněná hodnota sekularismu v jeho zemi není nepřítelem katolicismu, protože obojí může existovat vedle sebe podobně jako různé rozměry lidské osoby. „*Laïcité* je jakýsi vnější rámec společného soužití a je třeba jej respektovat,“ řekl. „Ale za tím vším má

člověk hlubokou touhu po něčem nadpřirozeném, po něčem velmi velkém a mocném. Víra přichází k *laïcité* navíc; přidává další hloubku.“

Papež Lev při promluvě k mladým lidem zdůraznil, že silnější veřejná přítomnost víry nemá znamenat konfrontaci. „Náš boj není bojem proti druhým. Nepoužívá zbraně násilí, pohrdání ani útlať,“ řekl. „Naší jedinou zbraní je láska, která se daruje.“

Varování před „rájem strojů“

Papež během své cesty opakovaně poukazoval na nové technologie jako na jednu z oblastí, v nichž by měly náboženské a etické hlasy přispívat k veřejné debatě. V Elysejském paláci se vrátil k obavám, které vyjádřil ve své encyklice *Magnifica humanitas*, a varoval, že bez výchovy k etickému rozlišování hrozí lidstvu, že si bude postupně zvykat „ráj strojů“ a nechá se jím utvářet. Takové rozlišování je podle něj „nezbytné, máme-li rozpoznat skutečné dobro, které umožňuje člověku rozkvétat (...) při bezpodmínečném respektu k jeho vnitřní svobodě a posvátné důstojnosti“.

Také Macron ve svém uvítacím projevu upozornil na umělou inteligenci, která již podle něj proměňuje práci, vzdělávání, výzkum i způsob šíření informací. Papežovo poselství o AI označil za „zásadní“ a řekl, že umělá inteligence musí zůstat „služebníkem, nikoli pánem“. Papež však jasně zdůraznil, že i při pokračujícím technologickém rozvoji má náboženství ve společnosti stále důležitou úlohu.

Vzdělávání se musí zabývat smyslem života

Stejnou myšlenku papež Lev rozvinul také v sídle Organizace OSN pro výchovu, vědu a kulturu UNESCO 25. září, kde prohlásil, že technologický a vědecký rozvoj sám o sobě nedokáže odpovědět na nejhlubší otázky lidstva. „Žádné vzdělávání nelze považovat za úplné, pokud se nezabývá otázkou smyslu života,“ řekl představitelům UNESCO. Náboženské tradice podle něj mají „kulturně nezbytnou a nenahraditelnou úlohu“, protože se

zabývají otázkami původu a smyslu lidského života.

Význam Notre-Dame

Jedinečné balancování mezi sekulární současností Francie a jejím katolickým dědictvím se snad nejviditelněji projevilo v katedrále Notre-Dame. Při slavení nešpor 25. září papež Lev připomněl požár, jenž katedrálu v roce 2019 zdevastoval, a reakci, kterou tato událost vyvolala daleko za hranicemi katolické komunity. „Notre-Dame je víc než památka,“ řekl. „Společné úsilí o její obnovu a nádherný výsledek ukazují, že právě zde bije srdce jednoho národa.“

Také Macron ve svém uvítacím projevu označil Notre-Dame za „součást nás samých“ a řekl, že obnovená katedrála nebyla navracena pouze katolíkům, ale všem Francouzům a celému světu. Požár katedrály byl národním traumatem, které ukázalo, jak obtížné je zcela oddělit katolicismus od francouzské kulturní identity. Nejtěžší je sekularizovat způsob, jakým lidé myslí, a jejich hodnoty.

„Smysl je kyslíkem myslí“

Papež Lev však opakovaně upozorňoval, že hledání něčeho hlubšího a věčného je nedílnou součástí lidské osoby a téměř nezastavitelnou lidskou potřebou. „Člověk nemůže žít bez smyslu. Smysl je kyslíkem myslí,“ řekl již dříve v UNESCO.

Další důkaz bylo možné vidět 26. září, kdy náměstí Place de la Concorde a 1,9 km dlouhou Avenue des Champs-Élysées zaplnily obrovské davy, jejichž počet byl odhadován na více než 700 000 lidí, při závěrečné papežově mši v Paříži. Ve své homilii papež věřící ujistil, že hledání Boha, pravdy a smyslu má i v současné Francii stále své místo. „Toužíte znovu objevit horizont naplněný světlem a budovat obnovený národ na kořenech živých vírou,“ řekl. „Jste povoláni přinášet naději všude tam, kde převládá malomyslnost a duchovní vyprahllost.“

OSV News

Josephine Petersonová, Catholic News Service
přeložila Zdeňka Rybová

SLOVO KNĚZE

Čas od času se rád každý duchovní správce pochlubí svými farníky, jak jsou aktivní, zbožní, duchovně na výši atd. Ne, určitě to není špatně, ale přiznejme si, že ne všichni jsou tací. Také máme jistě ve farnostech „šedý průměr“ takzvaně vezoucích se. Prostě každý jsme originál, ale všichni máme jedno společné – chceme se dostat do nebe, a proto přistupujeme ke svátostem, modlíme se, postíme se, občas vezmeme koště nebo hadr do ruky a vymeteme pavučiny v kostele a zameteme listí či sněh před kostelem, doneseme květiny ze zahrádky na výzdobu.

Zanedlouho se budeme připravovat na dušičkový oktáv, kdy budeme mít možnost získat plnomocné odpustky pro duše v očistci. Tuto přípravu si nelze představit bez svátosti smíření, bez ní to prostě nejde. A tak jsem se klikatě dostal k jádru dnešního zamyšlení, které se týká právě zpovědi a otázky, zda se zpovídáme dobře. Ve zpovědních zrcadlech se vyskytují otázky: *Nebyl jsem lhostejný ve víře? Vzdělával jsem se ve věcech víry?* Jeden by mohl namítnout, že se ho tyto otázky vlastně netýkají, neboť on toho ví dost k tomu, aby žil dobrým životem křesťana. Vždyť přece čte Písmo svaté, sem tam životopis nějakého světce, chodí na mše a pobožnosti. Dobrá tedy, než zase půjdeme ke zpovědi, zkusme si odpovědět na několik triviálních otázek. Např.: Šestero základních pravd víry? Sedmero hlavních hříchů? Dary Ducha sv.? Hříchy do nebe volající? Skutky tělesného a duchovního milosrdenství? Cizí hříchy? Odkud pochází pokušení? Atp. Takovýchto jednoduchých otázek může být klidně přehršel. Náš pan farář nám je dával při náboženství do písemek. Zkusme si tedy udělat takový testík, než půjdeme ke zpovědi, abychom věděli, jak na tom jsme.

P. Mgr. Evermod Jan Sládek, OPraem.
administrátor farnosti Zruč nad Sázavou

RADUJTE SE A JÁSEJTE, NEBOŽ MÁTE V NEBI VELKOU ODMĚNU!

I. listopad 2026 – Slavnost všech svatých – Mt 5,1–12a

Augustin

Rozbujelost ducha znamená aroganci a pýchu. I lidově se říká, že pyšní mají velkého ducha, a právem, protože duch [latinsky *spiritus*] znamená také vítr. A kdo by nevěděl, že pyšným se také říká nadutí, jako by byli nafouknutí větrem? Chudými v duchu se tedy správně rozumějí pokorní a bohabojní, tedy ti, kdo nemají nadutého ducha.

Tiší jsou ti, kdo ustupují před nespravedlností a neodporují zlu (Mt 5,39), ale přemáhají zlo dobrem (srov. Řím 12,21).

První ctností toho, kdo odpovídá, je tedy poznat smýšlení tazatelů a nenazývat je učedníky, nýbrž pokusitele. Pokrytcem se nazývá ten, kdo je něčím jiným, než čím se navenek ukazuje.

Jan Zlatoústý

Duchem zde nazývá povýšenost a smělost. Mnozí jsou totiž poníženi proti své vůli, pod tlakem okolností, a za to si nezaslouží chválu. Proto prohlašuje za blahoslavené ty, kdo se ponížují dobrovolně. Začíná tedy tím, že vytrhává pýchu i s kořenem, neboť ona je kořenem a zdrojem veškerého zla. Proti ní staví jako pevný základ pokoru. Když je tento základ položen, lze na něm pevně vystavět všechno ostatní; je-li však zničen, pomine všechno dobro, které nashromáždíš.

Čistými zde nazývá buď ty, kdo mají všechny ctnosti a nejsou si vědomi žádného zla, nebo ty, kdo žijí v čistotě, která je nezbytná k tomu, aby člověk viděl Boha. Jak říká Pavel: Usilujte o pokoj se všemi a o svatost, bez níž nikdo neuvidí Pána (Žid 12,14). Mnozí sice prokazují milosrdenství, ale zároveň se dopouštějí nestoudných činů. Proto ukazuje, že nestačí pouze první, tedy prokazovat milosrdenství, a zdůrazňuje také čistotu.

Pseudo-Chrysostomus

Ti, kdo oplakávají své vlastní hříchy, jsou sice blahoslavení, ale ne v tak významné

Fra Angelico: Předchůdci Kristovi se svatými a mučedníky (1420)

míře. Ještě blahoslavenější jsou ti, kdo oplakávají hříchy druhých. Takovými mají být všichni učitelé.

Jestliže platí, že ten, kdo podá pohár vody, nepřijde o svou odměnu (srov. Mt 10,42), pak o ni nepřijde ani ten, kdo utrpí křivdu třeba jen kvůli jedinému zlému slovu. Aby však byl člověk, který snáší potupu, blahoslavený, musí být splněny dvě podmínky: musí být tupen neprávem a pro Boha. Chybí-li jedna z nich, nevzniká odměna spojená s tímto blahoslavenstvím.

Ambrož

Krot' tedy své vášně a nehněvej se. Anebo: Hněváte-li se, nehřešte (srov. Ef 4,26). Je velmi chvályhodné ovládat rozumem své citové vzplanutí. Říká se také, že zadržet hněv je známkou nemalé ctnosti, zatímco vůbec se nerozhněvat nikoli. První se totiž považuje za ochablost, druhé za sílu.

Kdo prokazuje milosrdenství, přichází o jeho zásluhu, pokud tak nečiní s čistým srdcem. Jestliže se totiž snaží chlubit, jeho jednání nepřináší žádné ovoce.

Jeroným

Zde se nemluví o pláči nad zemřelými, jak to vyžaduje přirozený řád, nýbrž o pláči nad těmi, kdo jsou mrtví v důsledku hříchů a neřestí. Tak Samuel oplakává Saula a Pavel ty, kdo se po nečistých činech nekají.

Ti, kdo šíří pokoj, jsou tedy nazýváni blahoslavenými tehdy, když nejprve nastolí pokoj ve svém vlastním srdci a poté také mezi znesvářenými bratry. Vždyť k čemu je dobré smířit druhé, jestliže ve tvé vlastní duši zuří válka neřestí?

Remigius

Člověk se nazývá milosrdným proto, že má jakoby laskavé srdce. Bídu druhého vnímá jako vlastní a cizí neštěstí ho trápí, jako by bylo jeho vlastním.

Raban

Předchozí slova směřoval obecně ke všem, nyní však začíná mluvit k přítomným a předpovídá jim pronásledování, která budou muset vytrpět pro jeho jméno.

přeloženo, zpracováno a redakčně upraveno podle www.catenaaurea.sk

KDYŽ SE TOLERANCE STÁVÁ NETOLERANCÍ

Milí čtenáři,

cítíte se svobodně? To je dobře, pokud ano. Jistěže nás svazuje mnoho příkazů a zákazů, kterým se učíme od malička. Většinou je to ku společenskému prospěchu. Svoboda byla vždy považována za velkou hodnotu, za níž mnoho milionů lidí zaplatilo svým životem. V tom smyslu jsem též liberální. Pokud se ale z přirozené a vytoužené svobody stane „liberalismus“, pak se děje něco špatně. Nedávno jsem se v kázání zmínil o tom, že je liberalismus zlo. Dva mladí lidé sedící v zadní lavici, cca 22 let, téměř vyskočili, pohleděli na sebe a zatvářili se tak vyděšeně, jako kdybych ohlásil konec světa. Kroutili hlavami a bylo vidět, že jsem se trefil do černého. Ihned po skončení mše svaté za mnou doslova přiletěli do sakristie – a to byste měli slyšet, jak jsem to schytl, spustili na mě lavinu nenávistných osočení z nacionalismu, konzervatismu a zatuchlého katolicismu. Slečna mi ani ruku nepodala, mladík se přímo třásl nenávistí, a po katarzi odporu a očernění mé osoby za sebou práskli těžkými kostelními dveřmi. Jako kdyby nebyli přítomni Nejsvětější Oběti, jako kdyby se jich nedotklo Boží Slovo,

Giotto: Pocta prostého muže (1300)

jako kdybychom se před chvílí nesetkali s Kristem, který nás učí pravdě a správnému užívání světa, tedy i svobody. Je evidentní, k čemu dnes vychovávají vysokoškolské fakulty a takzvané „neziskovky“. Pride pochody, stávající se tradicí napříč většími městy, krampusáci a jiné projevy bezbřehé sprostoty a satanismu, to vše je dovoleno, a dokonce finančně podpořeno městy a evropskými dotacemi. Ale postavit se proti tomu znamená

vystavit se nenávisti těch, kteří vyznávají neomezenou „liberální“ toleranci, tedy kromě svých odpůrců. To jsou paradoxy! Se svatým Františkem z Assisi se raduji, že můžu něco vytrpět pro pravdu, a tak následovat Krista v nesení kříže... Dobrý Bože, žehnej všem, kdo si touží zachovat zdravý rozum a víru, +!

Pater Petr M.

OLOMOUC
13.-14. 11.
2026

evangelizace.cz

riskujeme ▼ lásce

KONFERENCE O EVANGELIZACI

P. Patrick Gonyeau a Encounter ministries (USA)
P. Vojtěch Koukal ▲ manželé Strežovi ▲ P. Daniel Vicha
P. Libor Vsetula ▲ Pavel Vopalecký ▲ sr. Dominika Konečná
Lamačské chvály (SK) ▲ Gedeon worship ▲ Projekt ON ▲ a další

OD MORÁLNÍ VÁHY SLOVA K PASTI JEDNOSMĚRNÉHO MONOLOGU

Druhé přikázání v každodenním životě víry.

Darování Božího jména člověku není pouhou teoretickou pravdou ani něco, co uctíváme pouze v liturgii. Dává nám tu výsadu zakusit tajemství nejvyšší důvěrnosti a blízkosti, které se chce hluboce zrcadlit nejen v řádu naší lidské řeči, ale celistvě v našich každodenních vztazích. Druhé přikázání nás volá k tomu, abychom posvátnost Boží přítomnosti vnášeli do každého vysloveného slova. To se v praktickém životě křesťana nejvýrazněji projevuje ve dvou klíčových oblastech: v závaznosti našich lidských slibů a v upřímnosti naší osobní komunikace s Bohem.

Přísaha jako výraz vztahu k Bohu

Přísaha v sobě obsahuje hluboký vztah k Bohu, tj. že Boží přítomnosti a Jeho pravdě musí být vzdávána čest v každém slově. Ježíš vyložil druhé přikázání v horském kázání takto: „Slyšeli jste, že bylo řečeno předkům: ‚Nebudeš přísahat křivě, ale splníš Pánu své přísahy.‘ Ale já vám říkám: Vůbec nepřísahajte ... Ale vaše řeč ať je ano, ano, ne, ne. Co je nadto, je ze Zlého“ (Mt 5,33–34,37). Máme být rozvášní, když se odvoláváme na Boha. Naši úctu k Jeho jménu dosvědčujeme nebo tupíme každým naším tvrzením (KKC 2153).

Když přísaháme při Bohu větou „k tomu, ať mi pomáhá Bůh“ nebo na posvátné věci, jako je Bible, bereme Boha za svědka toho, co tvrdíme, a zároveň se Bůh stává pro druhého zárukou pravdivosti našeho tvrzení. Přísaha není zakázaná, ale je naopak úkonem ctnosti. V Bibli je psáno: „Hospodina, svého Boha, se budeš bát, jemu budeš sloužit, při jeho svatém jménu přísahat“ (Dt 6,13). Pán Ježíš činí přísahu vlastně zbytečnou, protože každé slovo křesťana má mít závažnost přísahy. Na druhou stranu můžeme zapřísaháním volat Boha či svatě na pomoc například modlitbou k sv.

Michaelovi archandělovi nebo k sv. Antonínovi z Padovy. Je to úkon zbožnosti, kterou člověk roste ve víře a vyznává existenci nadpřirozeného světa.

Nešvar jednosměrné modlitby

Jednosměrná modlitba je nešvar, který se týká nás všech. Druhé přikázání se hluboce týká kvality našeho modlitebního života, jejího obsahu i našich postojů. Modlitba je na prvním místě boho-službou. V ní se otevíráme službě Boží nám a stavíme se do role služebníka. Často slyšíme, že k pravé modlitbě nelze dospět ani předsevzetím, ani nucením, nýbrž že musí vytrysknout z nitra sama, jako proud z pramene. Neděje-li se to, nevychází-li modlitba ze srdce, máme od ní raději upustit, protože jinak by byla neupřímná a nepřirozená. Ale modlitba křesťana není citovou záležitostí, nýbrž existenciální potřebou. Je to událost, která tvoří jeden ze základních pilířů víry. Bez kvalitní modlitby naše víra postupně slábne.

Naše modlitba může být jednosměrná, tj. že my mluvíme k Bohu, ale od Něho nečekáme odpověď. Sice povznese naše duši k Bohu, ale nedokážeme v Boží přítomnosti setrvat; dokážeme prosit Boha o pro nás výhodná dobra, ale nejsme schopni vyčkat na Boží odpověď; chceme komunikovat s Bohem, ale zapomínáme mnohdy na to, že modlitba je založená na neustálém Božím volání, na které my odpovídáme. Pak nemůže být řeč o vzájemném rozhovoru, o živém vztahu. Může se pak stát, že postupně jen zbydou prázdná slova, při kterých vlastně bereme Boží jméno nadarmo. V další fázi může naše víra zcela ochabnout, až zbude jen neviditelné, byť nadále nesmazatelné, znamení svátosti křtu.

Není mnoho věcí, kde si tak snadno něco namlouváme, jako právě zde. Jak trefně poznamenal jeden z nejvýznam-

Fra Angelico: Kázání na hoře (1442)

nějších katolických intelektuálů 20. století Mons. prof. ThDr. Romano Guardini: „Člověk se celkem vzato nemodlí rád. Při modlitbě se ho snadno zmocňuje nuda, rozpaky (...) a všechno ostatní se mu potom zdá být přitažlivější a důležitější.“ (Guardini, 19) Tak jako jakákoliv jiná služba stojí námahu a není pokaždé naplněna tzv. přirozenou radostí, podobně je to i s modlitbou. K tomu jsme dostali od Boha rozum a vůli.

Disponovanost a upřímnost před Bohem

Disponovanost Bohu znamená, že se křesťan dává Bohu zcela k dispozici a snaží se upřímně hledat Jeho vůli. Patří to do druhého přikázání, neboť se stává, že člověk spíše očekává, že bude Bůh k dispozici jemu. Jeho svaté jméno pak můžeme snadno stavět do služby rádoby svatým cílům. Kromě toho Božího jména také zneužíváme, jestliže Boha uznáváme jenom ve svých soukromých záležitostech, ale už se neptáme, zda se Jeho vůle děje také ve světě, v politickém, sociálním a ostatním

životě. Základní postoj křesťana se dá vyjádřit slovy Písma: „Zde jsem, mě pošli!“ (Iz 6,8) a „Vím, komu jsem uvěřil, a jsem přesvědčen, že On má moc ochránit to, co mi svěřil“ (2 Tim 1,12).

Na druhé straně Ježíš v Horském kázání vybízí, aby naše modlitba nebyla okázalá ani upovídaná (Mt 6, 5–8). Každý jsme jedinečný, a tak i tato slova pro každého znamenají něco jiného. Kdo vstoupí na ulici a začne ohlašovat *kerygma*, nemůže být osočován z okázalosti, když ho k tomu povolal Pán. Veřejné vystoupení není totožné s okázalostí. Tak jako dlouhá přímluvná modlitba není totožná s upovídaností. Duch nás vede a využívá si dary každého, přičemž každý si hlídá své slabosti, aby v něm skutečně proudil Duch Boží a nemluvil či nejednal on sám ze/za sebe.

Naslouchání Božímu slovu skrze rozjímání Písma sv. a kvalitní zpytování svědomí nám pomůže dospět ke správnému vztahu k Bohu: On je Otec a já se držím Jeho ruky. Takto stojíme společně a každý sám za sebe při liturgii. Naše společná modlitba má Boha uctívat a zároveň být svědectvím víry před lidmi. Nic nemůže tak ohrozit víru – především mladých lidí – jako ledabylé, bezduché přemýšlení modlitebních formulí bez procítěné vnitřní účasti a úcty k Bohu.

Upřímnost modlitby také patří do druhého přikázání. Ježíš nás vyzývá, abychom jen tak planě nezvolávali „Pane, Pane“ (Lk 6,46) nebo „ano půjdu“ (Mt 21, 28–32), přitom Boží vůli nekonali nebo nehledali. I v tom je prvek brání Božího jména nadarmo. Ježíš nás Svým životem učí žít v neustálé Boží přítomnosti. Praví: „Já a Otec jedno jsme“ (J 10,30). Jedná se o životní postoj, který se stává existenciální modlitbou. Jen ten, kdo se snaží být zaměřen na Boha a Jeho vůli, stává se schopný takové modlitby. Pro něho spočívá celoživotní smysl života v tom, že touží (1) Boha poznat, (2) si Boha zamilovat, (3) Bohu sloužit a (4) setrvat v Boží přítomnosti navěky, resp. dojít do nebe.

Ten, kdo přijal a naplňuje tento smysl života, se na základě svého svobodného rozhodnutí stal bezvýhradným Božím dítětem, vnitřně přijal tuto důstojnost, která ho naplňuje úžasem a bázní před ne-

Hubert van Eyck: Klanění Beránku Božímu (cca 1425)

beským Otcem. Vzhlíží k Otci podobně, jako malé dítě vzhlíží ke svému rodiči, neboť se u něho cítí v bezpečí. Naopak, kdo je přesvědčen o své soběstačnosti, žije v domněnání, že Boha nepotřebuje. Ale i ten, kdo se sice nepovažuje za dokonalého, ale bázeň před Hospodinem moc neprožívá, se sice dokáže modlit, ale jeho modlitba se může snadno stát jen formální záležitostí. Tím bere Boží jméno nadarmo. Projevuje se to například v tom, že nám při modlitbě utíkájí myšlenky. Tento jev, který se děje asi všem, můžeme vnímat kladně: myšlenky nás opouštějí, aby bylo více prostoru pro Boha. Když se je ale snažíme jaksi zachycovat, pak se nedokážeme do Boží přítomnosti ponořit a jsme podvědomě nebo vědomě zaobíráni našimi vlastními záležitostmi.

Zápas s lidskou přirozeností

Roztržitost, nesoustředěnost, únava, nezám, vyprahlost, ale také harmonie, pokoj, radost, horlivost, zápal, nadšení... to vše patří k modlitbě, pokud tam jsme přítomni celistvě a skutečně. Naše padlá přirozenost a boj s ní o setrvání v Boží přítomnosti je integrální součástí existenciální modlitby.

Jak to vyjadřuje známý autor duchovní literatury, benediktinský mnich Anselm Grün: „Setkání v modlitbě není jen něco okamžitého, nedochází k němu, jenom když se vědomě postavím před Boha. Má se stát trvalým, základním postojem člověka. (...) Celý život má být poznamenán setkáním s Bohem. Žiji

ustavičně před Ním, před Jeho očima, a On na mne hledí s láskou a blahovůlí. Setkání s Bohem poznamenává celý můj život, mou práci a můj odpočinek, mé myšlení a cítění, mé mluvení a mlčení. Nikdy nežiji bez vztahu, nýbrž vždy ve vztahu ke svému Bohu. Přitom nemusím vždy výslovně myslet na Boha. Setkání je mnohem spíše pozadí, na kterém žiji, je jako ovzduší, ve kterém se pohybuji. Tak to vyjádřil Pavel v řeči na Areopagu: V Něm totiž žijeme, hýbáme se a jsme (Sk 17,28).“

Snaha o uchování tohoto posvátného postoje patří do Druhého přikázání. Bereme totiž Boží jméno nadarmo v tom smyslu, že bereme nadarmo (jako samozřejmost) náš vztah k Bohu. Milosrdný Bůh nehledí tolik na dokonalé výsledky, jako spíše na naši upřímnou snahu vycházející z touhy našeho srdce a přesvědčení našeho rozumu. Jde Mu o integritu naší víry.

P. Tomas van Zavrel

P. Mr. Mgr. Tomas van Zavrel
administrátor farností Hluboká nad Vltavou a Hosín

VÁCLAVOVA MOUDROST EVANGELIA

I letos jsme putovali do Staré Boleslavi, abychom se obnovili Václavovým svědectvím Kristu. Mučednická smrt přece není v křesťanském pohledu nic jiného než svědectví života.

Mučedník Václav na konci svého života řekl, že si života nesmírně váží, a proto je ochoten dát ho jako vysokou cenu pro Krista. Svatý Václav je jeden z prvních mučedníků naší země a našeho národa a je právem označován jako dědic české země.

Meze historického pohledu

Co bylo v jeho životě klíčové? Co utvářelo jeho ušlechtilé, velkodušné srdce? Abychom neztratili ze zřetele reálného Václava, obracíme se právem na vyjádření historiků. Ti ovšem sledují jen některé dílčí linie Václavova života. Většinou se zamýšlejí nad vladařskými a politickými počiny našeho světce a snaží se ho vysvětlit ve společenských a kulturních souvislostech 10. století. Z fragmentárních poznatků z pramenů a archeologických nálezů vznikají projekce badatelů, které nejsou prosty ideologických nánosů. Církev té doby podle úsudků učenců stála na straně mocných a pomáhala jim prosazovat jejich politické zájmy. Do mocenských bojů vstupovali duchovní-kněží jako tehdy téměř jediní, kteří byli gramotní a učení. Sféry mocenských vlivů souvisely s různými typy liturgie a jejich jazyka – slovanského či latinského. Takovým historickým hypotézám lze dát částečně za pravdu. Vždyť i evangelia a jeho služebníků lze zneužít k čistě pozemským zájmům. Ani dnes přece nebývá ojedinělé, když se postavení v církvi a jeho moc zneužívá k dílčím politickým zájmům nebo když při vlivech na utváření liturgického života není jediným motivem spása duší.

Pravda legend

Svatého Václava si dodnes připomínáme proto, že ztělesňoval evangelium. Legendární zpracování jeho života nejsou falzifikací reality, jak se někteří pozitivističtí historikové domnívají. Tradiční legendy

Foto: Lucie Horníková / Člověk a Věra

jsou mnohdy pravdě blíže než hypotézy současných specialistů. Proč? Protože vystihují tu nejzásadnější pravdu o světcích, v našem případě o knížeti Václavovi: byl mužem evangelia. Odíval se do Krista, osvojoval si jeho smýšlení tak, že s ním dokonale srostl. Jeho mučednická smrt toho byla stvrzující pečeti.

Václav, proniknutý Kristovým duchem – Duchem Svatým – přesahoval politická a společenská napětí a boje. To nám objasňuje dnešní vstupní modlitba a první čtení z knihy Moudrosti. Mešní modlitba vyzývá k následování Václavova vzoru v moudrosti, spravedlnosti, statečnosti a přemáhání zla dobrem – což je důsledek umírněnosti. Máme tu klasické čtyři kardinální – základní – ctnosti, které si má osvojit nejen každý vladař, ale každý člověk, protože jeho posláním je vládnout sám sobě. Moudrost jako vladařská ctnost je opěvována také v knize Moudrosti (6,9–21). V současném českém překladu *Katechismu katolické církve* se výrazem „moudrost“ překládá právě první kardinální ctnost (čl. 1806). To je ovšem nepřesné, protože latinskému

výrazu *prudentia* (řec. *frónésis*) v češtině spíše odpovídá „prozíravost“. Zatímco „moudrost“ (lat. *sapientia*, řec. *sofia*) tvoří spíše svorník všech ctností a poskytuje jim společný nadhled, „prozíravost“ dává praktickou schopnost volit správné prostředky k dosahování cíle. Současně se vyznačuje jistou střízlivostí a správným uplatňováním pravidel a míry. Něco, bez čeho se neobejde správný vladař, odpovědný za životy mnohých.

Zrání, které nelze urychlit

Kde je moudrost dnes? Možná ji současná mladá generace má ve svém slovníku, snad aspoň pasivním, že tomu slovu nějak rozumí. Ale to k utváření zdařilého života nestačí. Někdo prohlásí: je třeba mladé lidi učit hodnotám, které za těmi slovy stojí. I když učení křesťanským hodnotám se hojně proklamuje, ani to nestačí. Hodnoty budou snad součástí vědění našich žáků a studentů. Ale aby mohly hýbat jejich životy a společností, potřebují se stávat ctnostmi. Ctnosti jsou hodnoty žité, osvojené a vkořeněné do životních postojů. V tom spatřu-

Foto: František Nedbal / Člověk a Víra

jeme obrovský úkol současných učitelů a vychovatelů: aby vštěpovali nastupující generaci ctnosti; ctnosti osobní, přirozeně lidské, občanské, a navíc ctnosti křesťanské, jejichž pevnými pilíři je víra, naděje a láska. Ale i k uplatňování těchto tzv. božských ctností je třeba lidské prozíravosti, abychom se neutopili ve víru denních starostí, nabídek, lákadel a šancí a prosazovali sami před sebou a před světem, že jsme stvořeni k vyššímu cíli. To byla cesta Václavova. Na ní se snoubila s vladařskou spravedlností, s níž dával každému a všemu, co mu patří, neohrožená statečnost a současně umírněnost. Statečnost není bezbřehé uvolnění agresivity, ale síla ve službě spravedlnosti a Božím zájmům. Umírněnost se zase projevovala u Václava například v tom, že se podle úsudku historiků nehrnul překotně do rychlé „integrace“ moci. Jeho bratr Boleslav je následně hodnocen jak úspěšnější ve scelování moci. Václav naopak šel cestou, kterou mu ukazoval rytmus Boží vůle. Věděl, že jedinec i společnost zraje v tempu, které nelze urychlit proti Božímu vedení. Revoluce je násilná, protibožská, ďábelská. Václav raději dal svůj život podle evangelia, než by se zprotivil Božím zákonům.

Nepodcenili jsme učení víře?

Václav žil z Božího slova. Byl ve své době nadprůměrně vzdělaný. Sám tak ukazoval, co přináší křesťanská víra všem. Křesťanství bylo jedním současným

německým biblistou (M. Becker) označeno jako *Bildungsreligion* – náboženství založené na vzdělávání a přinášející vzdělání. Křesťanství od počátku přináší kulturu slova, kulturu myšlení a utváření ušlechtilých forem lidského soužití. I tuto stránku života v Kristu představuje dnešní světec, kníže Václav.

On je tradičně zván jako „dědic“ české země. Můžeme ho tak právem nazývat, protože on sám se stal dědicem Kristova evangelia. Apoštol Petr nám připomněl: „zmrtnýchvstáním Ježíše Krista máme živou naději na dědictví, které nepomine, na dědictví skvělé a trvalé“ (1 Petr 1,3–4). Dědictví je něco, co spojuje generace v jednom rodu. Zde je řeč o dědictví víry. Možná bylo v posledních generacích v našich rodinách podceňováno. Snad vznikla mylná domněnka, že víra prostě přejde do další generace „automaticky“. Ale víra je živý dar, je to život sám. A tomu je třeba se učit a učit druhé. Snad jsme podceňovali toto učení. Vedle učení cizím jazykům, ekonomické gramotnosti, zpěvu, hudbě, kreslení, sportu či řemeslu, jsme neučili víře. Víře, která má mít trvalé místo v denní modlitbě, báni Boží, úctě ke Kristu, odpovědném životu podle přikázání, potřebě odpouštět a učit se sloužit.

Nepoměrujeme vzdělání budoucností

Známý rakouský filozof a esejista varuje před vágní přípravou nové generace na

budoucnost, kterou neznáme. Doslova praví: „Nikdo na světě neví, co budoucnost přinese, je proto naprosto nezodpovědné učinit z této neznalosti měřítko a cílové zaměření forem a obsahu výuky. To vede pouze k šarlatánství a falešným prorokům. Nejde o to zjišťovat, jaké vzdělání potřebujeme pro 21. století, nýbrž poskytovat vzdělání nezbytné k pochopení toho, proč se svět dostal do té podoby, v jaké je. Podstatné na vzdělávání je schopnost předávat dál minulé výdobytky. V jejich centru, a tady nepomůže žádné horování pro budoucnost, stojí výsledky práce minulosti. ... Možná bychom ale měli alespoň zkusmo vůbec radikálně převrátit poměr mezi budoucností a vzděláním. Co takhle vzdělání nepoměřovat budoucností, nýbrž budoucnost vzděláním? ... Vzdělání nevyžaduje dovednosti: vyžaduje sebeuvědomění.“¹

Nevyjadřuje tento současný myslitel to, co je obsahem živé křesťanské tradice? Kristovo evangelium nám bylo svěřeno jako celek moudrosti. Toto starobylé Boží slovo nás nesvazuje, nýbrž nám dává svobodu. V této svobodě víme, že nemusíme k této Boží moudrosti přidávat nic, než jedno: svědectví vlastního života. Tak žil Václav. V době nesnadné, nebezpečné a nejisté si zvolil Kristovo evangelium a Krista samého jako slovo života, jako životní program a jako naději, která ho nezklamala.

P. Jaroslav Brož

homilie 28. 9. 2026, Stará Boleslav

P. doc. ThLic. Jaroslav Brož, Th.D., S.S.L.
děkan Katolické teologické fakulty
Univerzity Karlovy

¹ Konrad Paul Liessmann, *Všude samá lež a jiné pravdy*, Praha: Academia, 2025, s. 103.

KARDINÁL DOMINIK DUKA: VĚRNOST PRAVDĚ

Rok uplynul od chvíle, kdy nás 4. listopadu 2025 opustil pan kardinál Dominik Duka.

Pro mnohé z nás byl pastýřem, který dvanáct let stál v čele pražské arcidiecéze a vedl českou církev v době, kdy se učila žít ve svobodě i v nových společenských podmínkách. Pro ty, kdo ho znali blíž, byl především bratrem – dominikánem, knězem a člověkem, jehož život byl od mládí protkáán věrností Pravdě, Kristu. Když se za ním ohlížíme, nevidíme jen úřady, které zastával. Šel po cestě věrnosti, která neskončila ani ve vězení.

Dominik

Jaroslav Duka se narodil 26. dubna 1943 v Hradci Králové. Od dětství vyrůstal v prostředí, kde věrnost pravdě nebyla abstraktním pojmem, ale postojem, za který se platilo. Po maturitě v roce 1960 pracoval jako zámečník, absolvoval vojenskou službu a v roce 1965 vstoupil do litoměřického semináře. Do dominikánského řádu byl tajně přijat 5. ledna 1968 a přijal řeholní jméno Dominik. Kněžské svěcení přijal 22. června 1970 z rukou kardinála Štěpána Trochty.

Roky normalizace pro něj znamenaly službu ve skrytosti. Státní souhlas mu byl v roce 1975 odebrán, a tak pokračoval v kněžské službě ilegálně – slavil tajné bohoslužby, studoval a podílel se na formaci mladých bratří. Živil se přitom jako dělník v plzeňské Škodovce. Právě tam, jak později vzpomínal, poznával lidi nejrozumnějších názorů a osudů a učil se pohybovat mimo bezpečný prostor církevního prostředí. V roce 1981 byl zatčen a strávil patnáct měsíců ve věznici Plzeň-Bory. Setkal se tam s Václavem Havlem, Jiřím Dienstbierem a dalšími politickými vězni. Vzpomínal také na slova generála Čerovského, který mu v cele říkal, že režim jednou padne a že Charta 77 bude připravena v okamžiku jeho pádu vystoupit. Sám Duka později o vězení řekl: „To vězení pro mě bylo životně nesmírné

důležité.“

Svoboda a nesvoboda

Ostatně, se smrtí kardinála Duky souvisí také (přirozeně a již v závěru jeho služby přicházející) generační obměna sboru biskupů naší země. Je nutno poznamenat, že jeho odchod znamenal také odchod vlastně posledního *episkopa pragensis*, který měl přímou zkušenost s perzekucí vedoucí až za mříže pro svobodu vyznání a slova. Bohužel, svobodu naše společnost po 30 letech od revoluce citelně ztrácí. Tentokrát bez převratu, v tichu – zdánlivě často akademických – debat o lidských právech.

Zkušenost nesvobody hluboce poznamenala jeho vztah k pravdě, veřejnému prostoru i odpovědnosti církve. Nebyl přesvědčen, že úkolem křesťana je pouze uchovat víru v soukromí. Církev podle něj měla mít odvahu vstupovat do veřejné debaty, pojmenovávat věci a nést i riziko nepopularity. Jeho biskupské heslo *In Spiritu Veritatis* – v Duchu pravdy – proto nebylo jen ozdobou erbu, ale do značné míry programem jeho služby.

Po pádu komunismu...

... se ocitl v rolích, které by byly ještě o několik let dříve nepředstavitelné. Od roku 1986 působil jako provinciál dominikánů, v roce 1998 se stal biskupem královéhradeckým a 13. února 2010 byl jmenován arcibiskupem pražským. V roce 2012 jej papež Benedikt XVI. jmenoval kardinálem. Jeho služba měla mnoho podob. Vedl českou církev v době jednání o majetkovém narovnání, podílel se na dlouholeté práci na českém vydání *Jeruzalémské bible*, přednášel, psal a věnoval se biblistice i duchovnímu životu.

Za jeho veřejným působením ale zůstával člověk, kterého jeho spolubratři popisovali především jako kněze, jenž

měl rád lidi, debatu s nimi a knihy. Ještě v září 2025, tedy necelé dva měsíce před svou smrtí, pronesl v Týnském chrámu homilii při zádušní mši za zavražděného amerického aktivistu Charlieho Kirka. Přiznal v ní, že tohoto muže blíže neznal až do chvíle, kdy přišla zpráva o atentátu v univerzitním kampusu v Utahu, a toto opomenutí mu posloužilo jako výtku vůči současné společnosti, v níž lidé žijí v izolaci a často nevědí, co se ve světě děje. Kirka nepředstavoval jako světce, ale jako člověka, který hledal pravdu a hájil hodnoty, jež nelze odkládat do muzea: rodinu, rod, národ a ochranu života. Moudrost podle něj nespočívá v počtu titulů před jménem a za jménem, nýbrž v tom, že člověk pravdu hledá, váží si jí a zároveň ví, že se pravda neprosazuje útlakem, totalitou ani se zbraní v ruce. Ocenil také, že miliony lidí na Kirkovu smrt zareagovaly modlitbou a zpěvem, nikoli ničením obchodů a zapalováním aut. V závěru připomněl Kristova slova: „Já jsem cesta, pravda a život,“ a varoval, že opustí-li společnost tyto hodnoty, zahyne. Kolem této mše svaté se strhla slušná míra hysterie, zejména v médiích a na sociálních sítích a pan kardinál Duka lidově řečeno sklídl čochu i od katolíků. Týž veřejný prostor letos v září v čase výročí brutální vraždy otce rodiny zůstal už samozřejmě potichu.

Spory

Dominik Duka nebyl člověkem, kolem něhož by panovala všeobecná shoda a všichni ho měli bez výhrad jednoduše „rádi“. Vstupoval do sporů, někdy ostře, hájil postoje, které byly v části veřejnosti nepopulární, a odmítal představu, že biskup má být pouze nekonfliktní a reprezentativní postavou (ačkoliv měl jasný odpor k vyvolávání zbytečných válek a sporů). Jedním z nejviditelnějších

takových sporů byla kauza kolem dvou kontroverzních her režiséra Olivera Frljiče uvedených v květnu 2018 na festivalu Divadelní svět Brno. Inscenace chorvatského režiséra přinesla scénu, v níž herečka vytahovala z vagíny českou vlajku, postava Ježíše znásilňovala muslimskou ženu a hra *Prokletí* obsahovala sexuální explicitní scénu se sochou připomínající papeže Jana Pavla II. v souvislosti se sexuálním zneužíváním v církvi. Duka se od brněnských divadel domáhal omluvy, protože v uvedení her spatřoval mimo jiné zásah do svých osobnostních práv. Soudy mu nevyhověly a poukazovaly na svobodu slova a uměleckého projevu; v roce 2022 stížnost definitivně zamítl i Ústavní soud. Soudce zpravodaj Ludvík David uvedl, že obě hry sledovaly legitimní cíl vyvolání veřejné diskuse o náboženském násilí a sexuálních incidentech uvnitř církve. Kardinál tehdy poznamenal, že nešlo o snahu cokoliv cenzurovat, ale že demokracie potřebuje i toleranci a hranice.

průvodu tak začali dnes již tradiční akcí bohoslužbou slova.). Silně na jeho zranění ukazuje jedna drobná příhoda. Když jednou v hněvu ukončil natáčení debaty s novinářem, po několika dnech se mu v katedrále svatého Víta omluvil. „Když vychladl, tak nechtěl nechat tu ránu nezahojenou,“ vzpomínal jeho spolubratr. V tom lze zahlédnout mnoho z jeho povahy: pevnost, prudkost i schopnost vrátit se a prosit o odpuštění. Byl upřímný.

Ještě několik týdnů před svou smrtí sloužil kardinál Duka mši svatou pod širým nebem. Poslední srpnový den roku 2025 se na poutním místě Svatý Antoníněk na moravském Slovácku sešlo několik tisíc lidí. Přestože celou noc předtím lilo, věřící všech generací zaplnili prostranství na rozhraní Jihomoravského a Zlínského kraje. Místní farář František Král, který Duku pozval, mu při setkání poděkoval za dlouhá léta služby na stolci svatého Vojtěcha i za to, že byl vždy konzistentní v názorech a postojích. Sám kardinál ve svém kázání vyzýval, aby se lidé nebáli: „Budou-li se bát, nikdy nebu-

Sama jsem ho poznala jako člověka, který prošel velkým vývojem, zejména pokud šlo o otázky veřejného působení církve ve společnosti. Zažila jsem ho ve velkém rozhořčení, ale také v obrovské pokoře (například v situaci, kdy mu bylo jako biskupovi jiné diecéze místním ordinářem před lety zakázáno sloužit mši svatou na úvod Pochoodu pro život. Zákaz akceptoval a účastníci

du mít radost, zničí mě úzkost a stres... Ale když je Bůh se mnou, kdo je proti mně? V tom je budoucnost naší země.“ Mluvil také o důležitosti rodiny a o tom, že obrana rodiny je obranou země. Ne všichni účastníci však jeho návštěvu přijímali bez výhrad; někteří dávali najevo nesouhlas s jeho dřívější podporou prezidenta Miloše Zemana či s tím, že v Arcibiskupském paláci umožnil křest knihy *Spiknutí*. I to patřilo k muži, který se nevyhýbal veřejným sporům.

Kardinál Duka patřil také k pozorným čtenářům *RC Monitoru* a velmi si pochvaloval některé vydavatelské počiny, např. knihu *Jak katolická církev budovala západní civilizaci* nebo *Architekti kultury smrti*, jejíž dotisk si přál a také těsně před smrtí finančně podpořil. Církevní život pro něj nebyl prostorem bez sporů, ale místem, kde má být spor veden poctivě, s vědomím společné příslušnosti k církvi a odpovědnosti za pravdu. Pro naši redakci proto není výročí jeho odchodu k Pánu jen připomínkou významné osobnosti české církve, ale také člověka, který byl po léta jedním z našich pozorných čtenářů a partnerů v rozhovorech.

Rok po smrti kardinála Dominika Duky proto nevzpomínáme jen na jednu z nejvýraznějších postav české církve posledních desetiletí. Připomínáme si člověka, který zakusil, že věrnost není samozřejmost a že pravda může mít svou cenu. Jeho život nebyl bez chyb – a právě proto může být jeho svědectví tak lidské. Máme tendenci zaměňovat pokoj za mlčení a toleranci za lhostejnost k pravdě. Stopou pana kardinála Dominika Duky zůstává jeho *In Spiritu Veritatis*. Pán ví, proč a kdy si každého z nás povolá. Ale někteří lidé nám pak docela dlouho chybí. Ať odpočívá v pokoji. A děkujeme, pane kardinále.

Zdeňka Rybová

Zdeňka Rybová
šéfredaktorka RC Monitoru

JAK ZAČAL LÍNÝ HONZA PRACOVAT, ALE RYCHLE S TÍM ZASE SEKNUL

Ministerstvo odpočinku a sociálních opatření připravilo pohádku o líném Honzovi, kterou budou najatí dobrovolníci číst dětem na prvním stupni základních škol.

Pohádka je maximálně výchovná, tvrdí ministerstvo. Po každém přečtení dostanou děti za úkol odpovědět na jednoduchou otázku, která se bude celostátně vyhodnocovat. Blum, blum, blum, pohádka začíná.

Za devatero horami

Žil byl v jedné chaloupce líný Honza. Celý den se jen válel na peci a čekal, až mu maminka něco upeče. Jednoho dne se maminka opravdu rozzuřila a prohlásila, že bez práce nejsou koláče. Zabrало to a Honza začal chodit do mlýna. Celý den se lopotil s pytli obilí. Na konci měsíce byl nepříjemně překvapen, že dostal jen polovinu toho, co mlynář zaplatil. Rychtář poskytl obratem vysvětlení. Z výplaty mu strhli daň a příspěvek na sociální a zdravotní pojištění. „To ale není polovina,“ oponoval zmatený Honza. „No není,“ odpověděl rychtář, protože mlynář za tebe odvádí ještě další

příspěvky. „Ty je sice nevidíš, ale musí se zaplatit,“ přidal se pán mlýna. „Proč to tak je?“ ptal se Honza. „To je jednoduché, abys každý měsíc neviděl, kolik z toho, co mlynář skutečně platí za tvé služby, skončí všude jinde než v tvé kapse. Drobný trik a jak to pomůže.“

Samá přirážka

Honza pokrčil smutně rameny. Co se dá dělat, řekl si. Za utržené peníze si šel koupit boty a oblečení. Při každém nákupu mu trhovce připočetl 21 % k ceně. „Co je zase tohle?“ divil se Honza. „To je královská daň z nadhodnoty,“ opakovali unisono prodáváci. Aby ho uklidnili, řekli mu, že když si koupí chleba, bude přirážka o něco nižší.

Honza dřel každý den u mlynáře. Z té poloviny, co mu dávali, si chtěl našetřit na vlastní pekárnu. Po dlouhé době měl dost peněz, aby to mohl zkusit a investoval do pece na chléb a malého krámků.

Než mohl vůbec rozdělat první oheň, strávil dlouhé dny vyřizováním různých papírů, jejichž počet se zdál nekonečný, stejně jako fronta různých kontrolů.

Odměna za utrpení

Po dlouhých měsících usilovné dřiny začala pekárna vykazovat zisk. Za vykonané úsilí si chtěl Honza vyplatit nějaké peníze sám sobě. Přemýšlel o tom, že by si vyplatil mzdu, ale z té musí polovinu odvést vrchnosti. Tak si řekl, že si vyplatí část zisku. V tom okamžiku se ve dveřích zjevili dráb a výběrčí. „Milý Honzo, to sice můžeš, ale napřed nám dáš pětinu zisku, přesně 21 %, a z toho, co si vyplatíš, ti sebereme dalších 15 %. Každý úspěch a dřinu je nutné řádně potrestat,“ usmál se výběrčí. „Nebo ti sem můžeme poslat kontrolu na seznamy alergenů,“ dodal dráb. „Jo, a ještě je tu daň z toho, že vlastně ten krámků.“

Pohled sociální nauky církve:

Důstojnost práce a limity zaopatřovacího státu

Křesťanská sociální etika nahlíží na vztah k práci a sociálním transferům prizmatem lidské důstojnosti, subsidiarity, solidarity a společného dobra.

Práce jako povinnost a spoluúčast na stvoření v křesťanské tradici není **práce?** pouhým zdrojem obživy, ale integrální součástí lidské důstojnosti a rozvoje osobnosti (*Gn 2,15*). Encyklika Jana Pavla II. *Laborem exercens* (1981) připomíná, že práce schopný člověk má morální povinnost pracovat pro sebe, svou rodinu i celou společnost. Vyhýbání se práci při dostatku sil je etickým selháním, jak vyjadřuje i apoštol Pavel: „Kdo nechce pracovat, ať nejí“ (2 Sol 3,10).

Princip subsidiarity: proti paternalismu státu sociální nauka církve hájí ochranu zranitelných, zároveň však varuje před

přebujelým paternalismem. Jan Pavel II. v encyklice *Centesimus annus* (1991, čl. 48) podrobuje kritice „zaopatřovací stát“, který přímými zásahy zbavuje jednotlivce osobní odpovědnosti. Takový systém plodí byrokratizaci, plýtvání a z občanů činí pasivní klienty. Sociální pomoc má být přechodnou podporou k obnovení soběstačnosti, nikoli trvalou alternativou k práci.

Společné dobro a solidarita nesmí popírat spravedlnost. Nastavení systému, které demotivuje pracovitě a odměňuje pasivitu, poškozuje společné dobro (*bonum commune*). Z etického hlediska selhává jak jedinec zneužívající cizí pomoc, tak stát, jehož sociální architektura dusí lidskou iniciativu a přirozený smysl pro odpovědnost.

Foto: Viktor Steingart / Člodek a Víra

Hurá do města

Honza setřásl chmury a vyrazil na nákup. Na trhu si koupil, opět s přírůstkem 21 %, nový hit. Říká se mu mobil, ale vypadá jako jablko. Ještě než ho stačil rozbalit, znovu se objevili dráb a výběrčí, aby mu sdělili, že musí zaplatit povinný měsíční poplatek. „Za co, proboha za co?“ „Klid,“ řekl dráb. „Královi šašci dělají každý den takové představení, ve kterém lidem říkají, co si mají o králi a jeho daních my-

slet. To představení lze zhlédnout právě na mobilu. Je logické, že když ho můžeš sledovat, musíš platit.“

„Ale já se nechci a nebudu dívat na královy šašky,“ odvětil Honza, který si byl jistý, že je v takovém případě z obliga. Ozval se hurónský smích. „Honzo, Honzo, Honzo! Když něco můžeš dělat, tak za to budeš platit, i když to nebudeš dělat. Šašci potřebují, jak tomu říkají, stabilitu a dlouhodobý výhled.“ To jenom pekař

se musí každý den strachovat, kolik toho prodá, pomyslel si trpce Honza.

Smutný konec

Honza přišel domů, svalil se na pec a s vyčítavým pohledem se obrátil na maminu. Pak zazvonil zvonec a pohádky je konec.

Kontrolní otázka

Po konci přednesu rozdávají odborníci dobrovolníci dětem papír, na kterém musí odpovědět svými slovy na jednu otázku, byť složitější: Milé děti, uveďte alespoň jeden jediný důvod, proč by Honza měl vůbec vstát z pece, a když vstane, proč by měl šetřit, a když něco našetří, proč by se měl pokoušet něco dělat?

Expertní záměr

Odborníci ministerstva odpočinku a asociálních věcí si od ankety mezi dětmi slibují, že ukáže, jak velký je ve skutečnosti mezi dětmi zájem o práci pro krále, mezi jeho šašky nebo všude jinde, jenom ne v pekárně.

David Tolar
syrzdarma.cz

O HLADU A HALUCINACÍCH: JAK FÁZE HLADOVĚNÍ POPISUJÍ UPADAJÍCÍ ZÁPAD

Vzhledem k mimořádně žalostnému stavu toho, co ještě zbývá ze západní kultury a křesťanstva, může být užitečné podívat se na současnou situaci optikou jednotlivých fází hladovění.

Fyzický hlad je vážný problém a máme povinnost pomáhat těm, kdo hladoví a trpí podvýživou. V dnešní době je však ještě rozšířenější hlad duchovní, ne-li přímo hladovění. Stejně jako tomu je v případě fyzického hladu, zdrojem tohoto duchovního strádání není Bůh, který nám dává hojnost milosti a pravdy; tím zdro-

jem jsme my sami. Je jisté, že jde o zvláštní druh hladovění, neboť si ho z velké části způsobujeme sami. A co víc, zdá se, že se již nachází v pokročilém stadiu.

Říká se, že s postupujícím hladověním přichází chvíle, kdy se o slovo přihlásí letargie. Člověk si uvědomuje, že má hlad, ale postrádá duševní svěžest a vůli něco

s tím udělat. Zdá se, že právě v takovém stadiu duchovního hladovění se dnes nacházejí mnozí obyvatelé Západu. Většina lidí ví, že duchovně hladoví a po něčem touží, ale kvůli letargii a duševní otupělosti podle všeho nemají chuť to nějak měnit.

Rád bych se nyní (na základě několika lékařských zdrojů) podíval na po-

stupné fáze fyzického hladovění a poté pohovořil o jejich duchovních protějšcích. Uvedu zde lékařské popisy účinků hladovění na tělo a poté představím duchovní verzi týchž účinků na hladovějící a umírající Západ.

Slabost

V dnešní době duchovního hladovění je zjevná velká morální slabost. Zdá se, že v současné kultuře stále víc chybí sebeovládání v oblasti sexuality a sebekázeň jako taková. Mnozí jsou příliš slabí, než aby dodržovali své závazky v manželství, duchovním životě nebo kněžství. Značným problémem jsou i závislosti: závislost na alkoholu, na drogách a pornografii. Navíc nás evidentně stravuje hrabivost: jsme posedlí hromaděním majetku, a čím víc toho máme, tím víc jako bychom se bez toho nedokázali obejít. Stále víc lidí prohlašuje, že nenesou zodpovědnost za to, co dělají, popřípadě že si nemohou pomoci. Převládá postoj, že není rozumné vyžadovat, aby lidé ctili běžnou biblickou morálku, trpěli nebo nesli určitý kříž. To vše vypovídá o slabosti a nedostatku odvahy, typických pro počátek duchovního hladovění.

Zmatek

S postupujícím duchovním hladověním se zatemňuje mysl a uvažování se pokřivuje. V dnešní době panuje obrovský zmatek i v těch nejzákladnějších morálních otázkách. Jak jsme se mohli dostat do stavu, kdy si myslíme, že je v pořádku zabíjet nenarozené děti? Stejně rozšířený je i zmatek v oblasti sexuality, takže se schvaluje to, co je v rozporu s přirozeností (např. homosexuální praktiky), a stejně tak je všeobecně přijímáno i to, co ničí rodinu (např. mimomanželské sexuální vztahy). Hluboký zmatek zavládl také v tom, jak správně a účinně vychovávat, vést, kázat a vzdělávat své děti.

Podrážděnost

S dalším postupem duchovního hladovění míří na Církev značný hněv, kdykoli poukazuje na neduhy dnešní doby. Navíc narůstá odpor vůči zákonné autoritě a vytrácí se úcta ke starším lidem a k tradici. Všeobecnou podrážděnost kultury, která potlačuje pravdu o Bohu

Foto: Michal Halenár / Člodek a Vira

a duchovně hladoví, dobře popisuje sv. Pavel: „Jsou plni nepravosti, podlosti, lakoty, špatnosti, jsou samá závist, vražda, svár, lest, zlomyslnost, jsou donašeči, pomlouváči, Bohu odporní, zpupní, nadutí, chlubití. Vymýšlejí zlé věci, neposlouchají rodiče, nemají rozum, nedovedou se s nikým snést, neznají lásku ani slitování“ (Řím 1,29–31). Protože strádáme nedostatkem společného pokrmu Božího slova a zjevené pravdy a protože jsme odmítli přirozený zákon, zbyly nám jen hlasité hádky a mocenské zápasy. Už se neshodneme ani na těch nejzákladnějších věcech, které poskytuje „pokrm“ Boží pravdy. Odmítáním této výživy se stáváme podrážděnými a útočnými.

Oslabení imunity

S tím, jak naše duchovní strádání narůstá, nedokážeme odvracet stupňující se útoky nemoci hříchu. Snadněji podléháme pokušení. V naší hříchem zamořené kultuře se čím dál víc projevuje stále silnější spoutanost. Co bylo kdysi považováno za neslušné, se dnes děje veřejně a dokonce to je oslavováno. Jakoukoli myšlenku na odpor vůči hříchu považují mnozí za nerozumnou, ba dokonce nemožnou. Pohlavně přenosné nemoci, těhotenství dospívajících dívek, umělé potraty, sledování internetové pornografie, rozvody i soužití nesezdaných partnerů jsou stále běžnější. Hřích se podobně

jako nemoc šíří dál, protože jsme stále méně schopni se mu bránit.

Tělo začne po vyčerpání tukových zásob spotřebovávat vlastní svalovou tkáň

Během duchovního hladovění začínáme požírat své vlastní. Zabíjíme děti v děloze, embrya používáme k výzkumu. U starých lidí provádíme eutanazii. Mladí lidé při násilnostech mezi gangy zabíjejí jiné mladé lidi. Vidíme, jak přibývá svárů, mocenských bojů a válek. V těžkých ekonomických časech, kdy jsme vyčerpali tukové zásoby veřejných financí a nahromadili obrovské dluhy, spolu bojujeme o to, co zbylo, a odmítáme se vzdát jakýchkoli vlastních nároků, místo abychom omezili vlastní výdaje a znovu přehodnotili své priority. Hladovějící lidé mohou propadat zoufalství a zoufalí lidé se často obracejí proti druhým. Nakonec kolektivně požíráme sami sebe.

Začínají selhávat vnitřní orgány

V duchovně hladovějícím západním světě přestává mnoho našich institucí fungovat a postupně se hroutí. Rodiny procházejí hlubokou krizí. Téměř polovina všech dnešních dětí už nežije s oběma rodiči. Školství čelí vážnému úpadku. Ve většině zemí je systém státních škol už léta v žalostném stavu. Amerika, která kdysi patřila mezi země s nejlepšími vý-

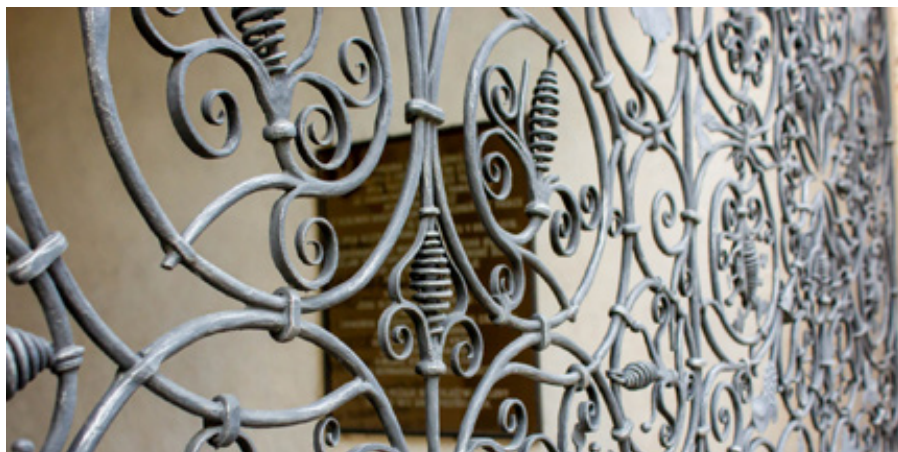

Foto: Martin Pěnička / Člodek a Víra

sledky vzdělávání na světě, dnes výrazně zaostává. Také církve a církevní školy se potýkají s problémy, protože v důsledku námi způsobeného duchovního hladovění dnešní doby klesla účast na mších svatých. I vláda se stává čím dál méně funkční; vyhrocené rozpory ji paralyzují a veřejný sektor sužují skandály. S tím, jak procházíme jednotlivými stadii hladovění, důležité orgány naší kultury a našeho národa přestávají fungovat.

Halucinace

Sv. Pavel o duchovně hladovějících pohanech své doby napsal, že „jejich myšlení je zavedlo do marnosti a jejich scetná mysl se ocitla ve tmě. Tvrdí, že jsou moudří, ale upadli v bláznovství... Protože si nedovedli vážit pravého poznání Boha, dal je Bůh na pospas jejich zvrácené mysli“ (Řím 1,21–22,28). Tím, jak na Západě duchovně hladovíme, začínáme uvažovat čím dál bizarněji, pokřiveněji, vrtošivěji, pošetileji či marnivěji a často nám chybí zdravý rozum. Naše duše hladoví, a tak trpíme halucinacemi.

Křeče a svalové záškuby

Naší kulturou prostupuje násilí a nepokoje, protože základní společenské instituce přestávají fungovat a selhávají. Rozpad rodiny vede k tomu, že vyrůstá mnoho zmatených, nezvladatelných a násilnických dětí. Tento problém se netýká jen chudších městských čtvrtí v centru; násilí, střelba a gangy se stále častěji objevují i na bohatších předměstích. Ani děti, které nejsou násilnické, se často nedokážou dlouho soustředit a bývá obtíž-

né je zvládnout a ukáznit. ADHD se sice možná diagnostikuje častěji, než by mělo, ale podněty přetížené děti s krátkou dobou soustředění dnes představují skutečný problém. Také dospělí vykazují mnoho křečovitých a impulzivních projevů, neschopnost soustředit se a nevyzpytatelnou povahu. S tím, jak naše kultura dospívá do pokročilých stadií duchovního hladovění, křečovitě a impulzivní chování se stává čím dál větším problémem.

Poruchy srdečního rytmu

V duchovně hladovějícím západním světě to není tak, že by se vytratilo veškeré dobro. Naše srdce dosud bije, ale nepravdivě a nevyrovnaně. Když udeří přírodní katastrofa, dokážeme projevit velký soucit, ale jindy jsme hrubí a necitliví. Zdá se, že nám záleží na chudých, ale zároveň zabíjíme nenarozené děti a prosazujeme usmrcování nemocných starých lidí. Nepravdivý a nevyrovnaný tep naší duchovně hladovějící kultury je dalším příznakem duchovního hladovění.

Ospalost a komatózní stav

Naše hladovějící kultura je malátná a často neschopná sebereflexe. Náš hrozivý a prohlubující se úpadek mnoha lidem uniká a vypadá to, jako by vůči příznakům našeho duchovního hladovění byli úplně slepí. Sv. Pavel píše: „Nespíme tedy jako ostatní, nýbrž bdíme a budme střízliví“ (1Te 5,6). A jinde: „Víte přece, co znamená tento čas: už nastala hodina, abyste procitli ze spánku; vždyť nyní je nám spása blíže, než byla tenkrát, když jsme uvěřili“ (Řím 13,11). Ježíš o hlado-

vění, které vede k ospalosti, mluví takto: „Mějte se na pozoru, aby vaše srdce nebyla zatížena nestřídmostí, opilstvím a starostmi o živobytí a aby vás onen den nepřekvapil jako past“ (Lk 21,34).

Smrt

Konečným důsledkem hladovění je duchovní smrt. Stáváme se mrtvými ve svých hříších. Papež Benedikt poznamenal, že světla v Evropě zhasínají. Protože Evropa opustila své duchovní dědictví a začala vlastní vinou duchovně hladovět, prudce zde klesla porodnost. Je docela možné, že ještě za života některých mladších čtenářů tohoto příspěvku Evropa, jak ji známe, přestane existovat. Hladem umírající západní liberální demokracie budou nahrazeny muslimskými teokratickými státy. Tak to dopadá, když sami sebe necháváme hladovět: nakonec přijde smrt. Osud Ameriky je méně zřejmý. Mnozí duchovně hladovějí, ale je také mnoho těch, kdo dosud věří, a v Církvi se projevují známky oživení. Modleme se k Bohu, aby tento zvrát pokračoval. Modleme se také, aby pro Evropu nebylo příliš pozdě.

Ačkoli tedy na bohatém Západě o tělesném hladovění mnoho nevíme, duchovní hladovění a jeho příznaky jsou zjevné. Dbejme na to, abychom se duchovně dobře živili. Duchovně hladovět je strašná věc – je to vůbec to nejhorší, co nás může potkat.

Když máme hlad, nejsme sami sebou. Duchovní hladovění nás může připravit o naši identitu radostných Božích dětí, které mají naplno žít a plně fungovat. V konečném důsledku máme být Kristem – stávat se tím, čím se sytíme ve svatém přijímání. Když nejíme, nejsme „sami sebou“.

Charles Pope
přeložila Alena Švecová

Msgr. Charles Pope
katolický kněz ve Washingtonu D.C.

MÉNĚ POTLESKU, VÍCE LIDSKOSTI

Ve Frankfurtu se tleskalo vestoje. Fotbalová hvězda děkuje Bohu. Ve Velké Británii se zapalují svíčky za děti, které zemřely ještě před narozením. V Americe se znovu otevírá otázka, zda má právo na život také nenarozené dítě. Zprávy posledních dnů připomínají, že svět není tak přehledný, jak by si přáli autoři ideologických příruček. Člověk stále hledá něco, podle čeho by se orientoval.

Spisovatelka Radka Denemarková zahájila Frankfurtský knižní veletrh projevem, který sklídil ovace. Mluvila o lidských právech, svobodě a nebezpečí nacionalismu. Komentář *Deníku TO* v jejím vystoupení ale vidí spíše příznak doby, v níž literatura někdy přestává klást otázky a začíná předem rozdělovat svět na správné a nesprávné. Čtenář pak nemusí přemýšlet. Stačí, když souhlasně přikyvuje.

I křesťanství má své odpovědi. Jenže ty nezačínají seznamem nepřátel, nýbrž vědomím, že pravdu nevlastníme jako trofej, jsme povoláni ji hledat, milovat a především žít. To někdy znamená nepohodlně se ptát. To nevadí, že předtím všichni projevům tleskali.

V jedné věci by se přitom mohli shodnout lidé velmi rozdílných názorů: na potřebě lidské důstojnosti. Jenže právě zde se ukazuje, jak snadno se vznešená slova mohou dostat do rozporu s praxí. Ve Spojených státech skončil dohodou případ úmrtí dítěte při potratu v šestadvacátém týdnu těhotenství. V žalobě byla jako oběť uvedena nejen žena, ale také její nenarozené dítě. Nejde o soudní rozsudek, který by jednou provždy vyřešil právní status nenarozených dětí. Přesto případ otevírá nepříjemnou otázku: lze důsledně hájit lidská práva, a přitom přehlížet člověka, který se ještě nemůže

Uložení ostatků dětí, které zemřely před narozením. Foto: hpž

ozvat?

V Británii proběhl Týden vzpomínky na potracené děti. Pamatovalo se na děti, které zemřely během těhotenství, při porodu nebo krátce po něm. Ztráta dítěte není statistická položka. Je to bolest rodičů, kteří potřebují, aby jejich dítě nebylo vymazáno ani z paměti, ani z řeči. Zapálená svíčka nic nevrátí, ale říká: tvůj život měl význam. A svůj žal nemusíš nést sám. Povzbuzení pro naši církev: biskupové Velké Británie během této ceremonie připomínali všem, že zesnulé dítě je jedinečná osoba a jeho smrt zanechává v rodině prázdnotu. Episkopát také připravil modlitby za zesnulé děti a jejich rodiče. Ty u nás už máme (víte vlastně o tom?), a dokonce – díky iniciativě Hnutí pro život – existuje legislativa, která umožňuje důstojné rozloučení s dětmi zemřelými i velmi záhy po početí. Mrkněte na to. Nebo nám napište, poskytneme detailní informace.

Zprávy z náboženského života při-

tom přinášejí i důvod k naději. V Polsku se zvýšil počet nových kandidátů do diecézních seminářů. Žádný triumf, žádná záruka budoucnosti. Jen malé znamení, že Boží volání nepřestalo a že na ně někdo odpovídá. A je tu apel na méně sebejistých rozsudků a více pokory, méně ideologických potlesků a více pozornosti k člověku. Kardinál Pietro Parolin připomíná, že ani vina člověka neopravňuje proměnit jeho smrt v podívanou a že trest smrti odporuje lidské důstojnosti. Důstojnost totiž není odměna za správné názory ani výsada bezúhonných.

Svět nepotřebuje dalšího rozhodčího, který předem ví, kdo je dobrý a kdo zlý. Potřebuje lidi, kteří dokážou rozlišovat, naslouchat a hájit život i tehdy, když se to zrovna nehodí do potlesku sálu. Křesťanská naděje přitom není přesvědčení, že všechno dobře dopadne. Dneska (a zítra a pozítří a každý další den) jen – a není to málo – poděkujte Bohu.

–zd–

MONITOR – publicistický čtrnáctideník. ISSN 1214-8458. MK ČR E 15474.

Šéfredaktorka: Zdeňka Rybová. Redakční rada: Mgr. Roman Cardal, Ph.D.; P. Mgr. PhDr. Štěpán Filip, Ph.D., OP; Mgr. Andrej Kutarňa; Ing. Vojtěch Macek; Jan Šindelka; Mgr. Radim Ucháč. Teologický poradce: P. Mgr. Evermod Jan Sládek OPraem.

Vydávání RC Monitoru je možné jedině díky zaslaným darům. Náklady na přípravu, tisk a distribuci jednoho čísla vycházejí asi na 40 Kč, což za rok činí 960 Kč.

Všem dárcům Pán Bůh zaplať. Dary lze dle § 15 odst. 1 nebo dle § 20 odst. 8 zákona č. 586/1992 Sb. o dani z příjmu uplatnit pro snížení základu daně.

Vydavatel: Res Claritatis, Hlubočepská 85/64, 152 00 Praha, e-mail: redakce@rcmonitor.cz, číslo účtu: 2400089111/2010

Vychází s církevním schválením Arcibiskupství pražského čj.: arc/419/10 ze dne 10. 9. 2010.